

Марія АСТАХОВА,

<https://orcid.org/0000-0002-5162-5831>

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна,

Дмитро ЛАПКО,

<https://orcid.org/0000-0003-0323-5000>

магістрант Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, директор Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №54 Харківської міської ради Харківської області, м. Харків, Україна

УПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: АДАПТАЦІЯ ДО ЗМІН

Анотація. Сучасна Україна переживає процес активних перетворень, час переходу від індустріального суспільства до цифрового. Зі зміною характеру сучасного суспільства відбувається також зміна вимог до системи освіти в цілому. Актуальність дослідження посилюється також неготовністю закладів освіти до здійснення якісного освітнього процесу в умовах пандемії. У статті зацентровано увагу на понятійному апараті дослідження, проаналізовано погляди науковців на поняття «дистанційна освіта», «дистанційні освітні технології».

Наголошено на суперечностях, які виникають між соціально та нормативно обумовленими вимогами до підвищення якості освіти й забезпечення освітнього процесу в умовах карантину та необхідністю створення умов у закладі загальної середньої освіти для організації дистанційного навчання, формування готовності педагогів для вирішення освітніх завдань в умовах змін. У статті проаналізовано дані анкетування учасників освітнього процесу, проведені Державною службою якості освіти України. Проаналізовано досвід застосування дистанційних технологій навчання у різних країнах та основні здобутки і проблеми застосування дистанційних технологій навчання в Україні.

На основі аналізу теорії та практики з проблематики дослідження визначено проблеми організації дистанційного навчання: санітарно-гігієнічні, організаційні, управлінські, технологічні, психологічні та ін.

Розкрито впровадження дистанційних технологій навчання на прикладі Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 54 Харківської міської ради. Визначено основні управлінські аспекти впровадження дистанційних технологій навчання: нормативно-правовий, організаційний, матеріально-технічний, створення доступного комунікативного простору. Проведено діагностування учасників освітнього процесу щодо готовності впровадження технологій дистанційного навчання та наведено загальну оцінку якості дистанційного навчання, здійснену її учасниками.

Ключові слова: дистанційне навчання, дистанційна освіта, технології, анкетування, умови впровадження, управління.

Вступ. З прийняттям Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти розширюються можливості для дистанційного навчання учнів – як за дистанційною формою здобуття освіти, так і при використанні технологій дистанційного навчання в інших формах здобуття освіти [8]. Дистанційне навчання є перспективною сферою розвитку освіти в умовах її цифровізації. Водночас таке навчання у разі потреби дозволяє забезпечити індивідуальну освітню траєкторію здобувача освіти, а також неперервність освітнього процесу у випадках надзвичайних обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти. Розвиток освіти сьогодення вимагає впровадження нових форм роботи і передбачає нові ролі учасників освітнього процесу: учень – активний дослідник, який творчо і самостійно працює над вирішенням навчального завдання, широко використовує інформаційно-комунікаційні технології для отримання необхідної інформації; вчитель – консультант, який володіє сучасними технологіями. Безумовно, актуальність дослідження посилюється необхідністю адаптивного реагування на особливості суспільного розвитку в умовах карантину.

Таким чином, у реаліях 2020 року, питання організаційних умов застосування дистанційних технологій навчання в управлінні закладом загальної середньої освіти стає особливо актуальним з позиції практики, є нагальною потребою часу. Сьогодні, як ніколи, постає низка невирішених питань, зокрема щодо створення оптимальних організаційних умов

застосування дистанційних технологій навчання саме в управлінні закладом загальної середньої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на значущість питання дослідження, зупинимося на поглядах науковців щодо впровадження технологій управління дистанційним навчанням.

Так, розвитком теорії управління займалися науковці Н. Білик, В. Луначек, Г. Єльнікова [2]. Розвиток дистанційного навчання в сучасних реаліях розкриті в працях А. Андрєєва, А. Гуржія, В. Кухаренка [4], А. Лотоцької [6], Д. Литвинова, О. Полат [7], Н. Савельєвої, І. Тавгеня, Б. Шуневича та інших. Проблеми класифікації технологій дистанційного навчання розкрито в працях Ю. Романової та Л. Савиної. Історична еволюція дистанційного навчання представлена в працях Є. Вознесенської, І. Ірхиної, Г. Леонтєєва, І. Положенцевої. Іноземний досвід проаналізований К. Дж. Бонком, В. Іванюком, Л. Левчуком, М. Невською, Н. Плаксіною, Р. Шаранотом та іншими.

Але виникають суперечності між соціально та нормативно обумовленими вимогами до підвищення якості освіти й забезпечення освітнього процесу в умовах карантину та необхідністю впровадження ефективного управління дистанційним навчанням.

Метою статті є обґрунтування особливостей упровадження дистанційного навчання та управління даним процесом на рівні закладу загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Найчастіше в науково-методичній літературі з дистанційним навчанням ототожнюють поняття «відкрита освіта», «дистанційна освіта», «заочна освіта», «дистанційні освітні технології». Також останнім часом популярним є використання термінів «домашнє навчання», «екстернат», «незалежне навчання», «додаткове навчання», «відкрите навчання», «онлайн-навчання» та інші [10, с. 36].

Фахівці американської асоціації дистанційного навчання USDLA під дистанційним навчанням розуміють «процес навчання, в якому викладач і

студент або студенти географічно віддалені один від одного і тому для організації навчального процесу спираються на електронні засоби і друковані посібники» [7, с. 12].

Британський професор Ч. Шоніреган визначає дистанційне навчання як «форму навчання, ключовими поняття якої є педагогіка, розвиток інтернет-комунікації, інтерактивна взаємодія, надання послуг онлайн-навчання учням з різних міст і країн» [11, с. 162].

У Концепції дистанційної освіти в Україні під дистанційною освітою розуміється «форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання» [3].

Згідно з Положенням про дистанційне навчання, дистанційним навчанням є «індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій». Суб'єктами дистанційного навчання, згідно Положення, є «особи, які навчаються (учень, вихованець, студент, слухач), та особи, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо)» [8].

На думку В. Кухаренка дистанційне навчання є «формою здобуття освіти, поряд з очною та заочною, при якій в освітньому процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні засоби, а також форми навчання, що ґрунтуються на комп'ютерних та телекомунікаційних технологіях» [4].

Відповідно до Положення про дистанційне навчання, технології дистанційного навчання – це «комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у закладах освіти

та наукових установах», які у закладі загальної середньої освіти зорієнтовані в першу чергу на: осіб з особливими потребами; обдарованих дітей та молодь, які спроможні самостійно або прискорено опанувати навчальні програми; осіб, які проживають у географічно віддалених і важкодоступних до закладів освіти населених пунктах; учнів вечірніх шкіл; осіб, які бажають отримати додаткові знання паралельно з навчанням у школі; громадян України, які тимчасово або постійно проживають за кордоном. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні занять під час карантину, при вивченні додаткових (факультативних) предметів, навчанні учнів під час хвороби, виконанні науково-дослідницьких робіт у Малій академії наук України, участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах тощо [8].

Ми погоджуємося з думкою науковців Ю. Романової та Л. Савінової, які вважають, що застосування технологій дистанційного навчання дозволяє: більш динамічне, пов'язане з гнучкістю вибору навчальних курсів; більший обсяг самостійної роботи; розмаїття форм навчально-методичного забезпечення; наближення споживачів освітніх послуг до середовища навчання; більш усвідомлений рівень мотивації споживачів освітніх послуг; створення комфортних умов для поглибленого вивчення конкретних питань; інтерактивну комунікацію [9, с. 53].

З метою визначення кола проблем, з якими зіткнулась на практиці середня ланка освіти в умовах пандемії і масового запровадження дистанційного навчання у закладах загальної середньої, приведемо дані довідки, складеної Державною службою якості освіти України у квітні 2020 р. (в опитуванні взяли участь 211,9 тис. осіб). Результати опитування дозволяють нам бачити реальну картину проблем та здобутків якості дистанційної освіти. Так, більшість опитаних батьків (85%) та учнів (82,6%) підтвердили, що на період карантину здійснювалося дистанційне навчання з усіх предметів інваріантної складової. Про організацію дистанційного навчання лише з окремих предметів засвідчили 14,8%

школярів та 10,2% батьків. Проте 2,7% батьків зазначили, що дистанційне навчання їхніх дітей взагалі не організоване. Подібні показники засвідчили й учні (2,6%). Вчителі під час карантинної взаємодії з учнями найчастіше використовують: Viber – 92,4%; Google-інструменти – 53,6%; електронну пошту – 57%; Zoom – 28,4%. Майже третина вчителів (31%) вказали, що для дистанційного навчання вони також використовують мережу Facebook.

Найскладнішими у процесі реалізації дистанційного навчання виявилися наступні аспекти: технічний, методичний, комунікативний, організаційний. Також групу проблем складають методичні: невідповідність педагогів, ненормований робочий день, неможливість контролювати дотримання учнями академічної доброчесності під час виконання домашніх завдань, відсутність контролю зі сторони батьків щодо дистанційного навчання їхніх дітей.

Для більшості шкіл (55,53%) запровадження навчання з використанням дистанційних технологій стало викликом, оскільки досвіду такого навчання вони раніше не мали, тому виявилися не готовими до здійснення освітнього процесу в умовах карантину. Лише 7% керівників шкіл та 17,2% вчителів зазначили, що раніше використовували технології дистанційного навчання. Також окрему групу складають санітарно-гігієнічні проблеми організації дистанційного навчання: недотримання ергономічних вимог до викладу матеріалу для дітей; велике навантаження на органи зору, як для вчителів, так і для учнів (перевантаження роботою за комп'ютером, не враховується загальне навантаження на дитину).

Окрім вищезазначених, педагогічна спільнота стурбована проблемою комунікації між учнями і педагогами. Взаємодія з учасниками освітнього процесу під час пандемії не завжди була ефективною [1].

Розглянемо приклад запровадження дистанційних технологій навчання в управлінському процесі Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 54 Харківської міської ради (далі ХЗОШ I-III ст. №54), яке до 2020 р. відбувалося епізодично, переважно для додаткової роботи з

дітьми поза освітнім процесом. З квітня 2020 р. адміністрації школи, як і всій країні, довелося вирішувати низку організаційно-підготовчих завдань з впровадження дистанційних технологій одночасно з практичною реалізацією цього напрямку.

Аналіз ситуації показав, що сучасний етап впровадження дистанційних технологій вимагає чітких координаційних управлінських дій та переосмислення вже набутого досвіду.

Розглянемо такі управлінські аспекти впровадження дистанційних технологій навчання, як: організаційний, матеріально-технічний, створення доступного комунікативного простору.

Одним із завдань організації дистанційного навчання на даному етапі було створення локального нормативно-правового забезпечення. Наступний етап впровадження дистанційної освіти вимагав сформувати команду, відповідальну за реалізацію дистанційної освіти. Проте на разі адміністрація вважає перспективним введення окремої штатної одиниці, відповідальної за інформаційно-комунікаційні технології, в посадові обов'язки якої будуть входити ведення освітньої платформи, підготовка та налагодження комп'ютерної, мультимедійної техніки в кабінетах, ведення електронного журналу, керівництво шкільного інформаційного центру.

Увага адміністрації під час весняного карантину була зосереджена на неперервності освітнього процесу. Водночас зазначимо, що матеріально-технічні ресурси всіх кабінетів не забезпечують на даний момент потреби масового дистанційного навчання. З метою ефективної організації дистанційного навчання було проведено дослідження в період з квітня по жовтень 2020 р. на базі ХЗОШ І-ІІІ ст. №54. Кількість учасників дослідження – 90 осіб, з них: 30 учнів 10-11 класів; 30 батьків учнів 10-11 класів; 30 вчителів.

У цілому, за результатами анкетування, загальна оцінка якості дистанційного навчання всіма учасниками освітнього процесу складає 6,3 бали за 10-ти бальною шкалою (рис. 1).

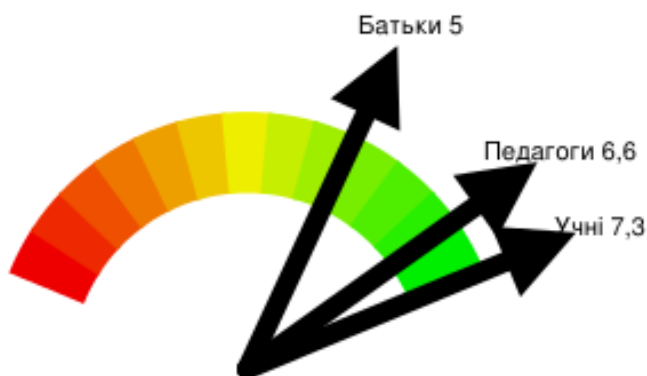

Рис.1. Оцінка ефективності дистанційного навчання респондентами

Візуальні дані за результатами загальної оцінки респондентів досвіду впровадження дистанційного навчання, зображено на рис. 2.

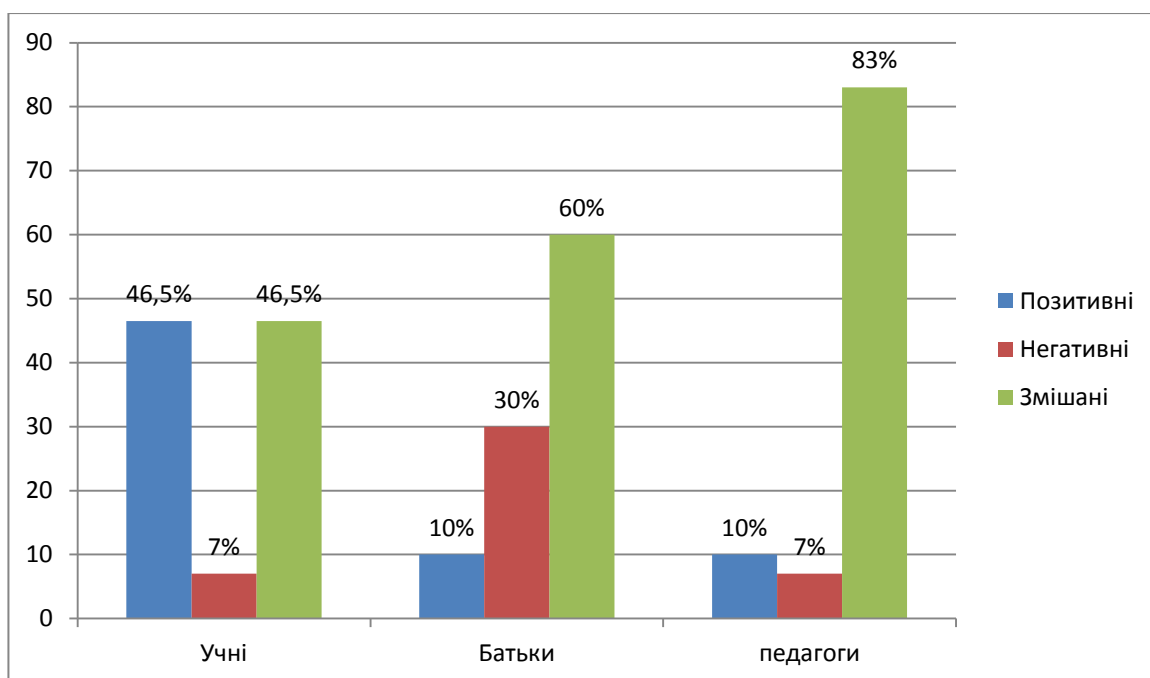

Рис.2. Оцінка досвіду впровадження дистанційного навчання учасниками освітнього процесу

Учні найбільш позитивними рисами в дистанційному навчанні бачать (рис. 3):

- 1) можливість вчитися віддалено – 57 %;
 - 2) наявність цікавих завдань (в інтернеті, з відео, на різних сайтах), яких не було в традиційному навчанні – 43,5 %;
 - 3) відчуття самостійності у зв'язку з послабленням контролю – 27 %;
 - 4) можливість обирати час та темп занять, відсутність додаткових факторів відволікання від навчання – 17 %;
- 7 % учнів зазначають відсутність позитивних моментів.

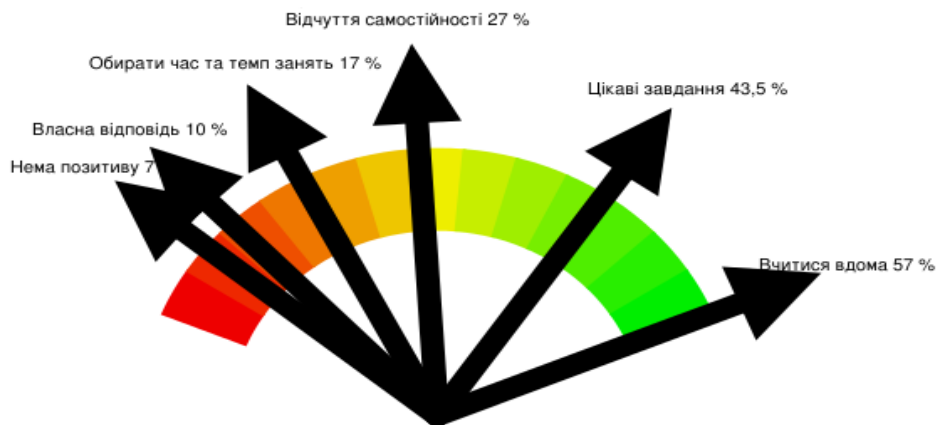

Рис. 3. Позитивні риси дистанційного навчання (учні)

Аналіз негативних рис, на думку учнів, представимо на рис. 4

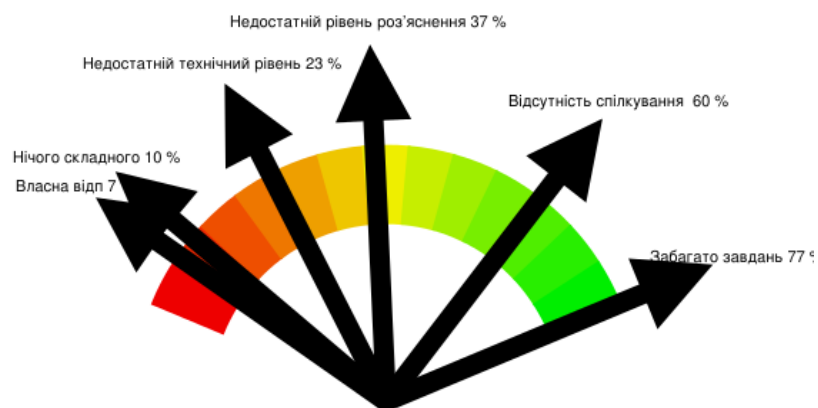

Рис. 4. Негативні риси дистанційного навчання (учні)

На думку педагогів, найбільш позитивним в дистанційному навчанні для них було: гнучкий графік, можливість працювати більшу частину часу

вдома – 70 %; великий вибір матеріалів в інтернеті для використання в навчанні – 60 %; можливість опановувати нові інструменти для ефективного навчання – 50 %; можливість менше часу витратити на виховні та організаційні моменти, а більше безпосередньо на навчання – 46,5 %; 7 % відповіли про відсутність позитиву (рис. 5).

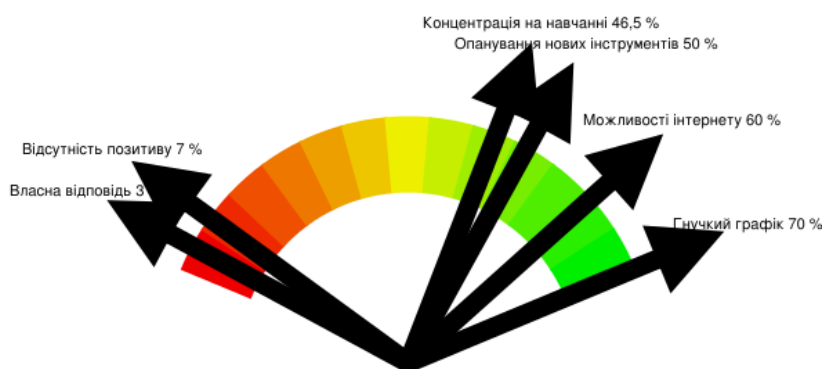

Рис. 5. Позитивні риси дистанційного навчання (педагоги)

Найскладніше в дистанційному навчанні для педагогів було: складність ідентифікації учнів в процесі контролю знань – 87 %; неможливість провести практичні заняття або вправи в групах – 80 %; проблема мотивації та організації учнів – 70 %; велике навантаження – 60 %; відсутність живого контакту з учнями – 53 %; недостатній технічний рівень забезпечення – 30 %; 3 % визначили негативний вплив на здоров'я. Наочне представимо аналіз відповідей педагогів на рис. 6

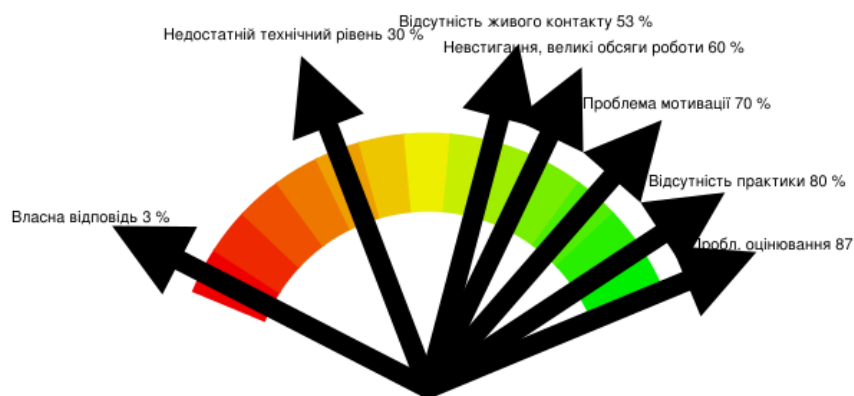

Рис.6. Негативні риси дистанційного навчання (педагоги)

Отже, досвід, набутий за умов екстреного переходу на дистанційне навчання, на даний час використовується для рефлексії щодо удосконалення даного процесу. З'ясовано, що основні групи організаційних умов, на забезпечення яких має орієнтуватися керівник закладу освіти – це матеріально-технічні, методичні, культурно-психологічні (комунікативні). Першочерговими завданнями керівника в період переходу закладу на дистанційну форму навчання є створення пакету нормативно-правових документів, формування команди, відповідальної за реалізацію дистанційної освіти, планування дистанційного навчання, створення альтернативного розкладу, вибір відповідних комунікаційних каналів, механізму звітування, корекція правил внутрішнього трудового розпорядку тощо.

Висновки. Отже, дистанційне навчання є спеціально організованим процесом, а дистанційні технології навчання можуть бути інструментом, який забезпечить ефективну реалізацію освітнього процесу.

За результатами дослідження були виявлені аспекти, на які варто звернути увагу всім учасникам освітнього процесу при організації дистанційного навчання. З'ясовано, що основні групи організаційних умов, на забезпечення яких має орієнтуватися керівник закладу освіти. Визначено, що дистанційне навчання потребує оновлення ролі всіх учасників освітнього процесу, а в основі ефективного дистанційного навчання слід поставити кваліфікованого педагога, який доцільно застосовує нові засоби і форми навчання, є психологічно та методично готовим до впровадження дистанційної освіти. Для учнів виникають нові виклики: опанування технологіями управління власним часом, сприйняття та опанування нових технічних можливостей, які раніше використовували переважно для розваг, навчання самостійності, зміна акценту у власній ролі учня з пасивного слухача на активного здобувача знань. Тільки така позиція дозволить максимально ефективно скористатися перевагами дистанційної освіти.

Перспективи подальших досліджень. Результати дослідження не вичерпують всіх аспектів проблеми. Подальші дослідження необхідно спрямувати на створення комплексного дистанційного освітнього середовища.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналітична довідка щодо організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти в умовах карантину. Державна служба якості освіти України. URL: <https://cutt.ly/vg9ue6T> (дата звернення: 9.10.2020).
2. Єльнікова Г. Адаптивні технології в освіті. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія: Педагогіка*. 2017. Вип.3(5). URL: http://am.eor.in.ua/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5yelnikova_r.pdf.
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (наказ МОН України від 20 грудня 2000 р.) URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> (дата звернення: 29.09.2020).
4. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія / за ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка. Харків: Міська друкарня, 2020. 409 с.
5. Литвинов Д. Дистанционное образование как форма организации образования. *International scientific review of the problems and prospects of modern science and education. Collection of scientific articles LXIX International correspondence scientific and practical conference*. Boston: Problems and science, 2020. С. 84—87.
6. Лотоцька А. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації / А. Лотоцька, О. Пасічник. 2020. 71 с. URL: <https://cutt.ly/lg9uo2e> (дата звернення: 1.10.2020).
7. Полат Е. С. Теория и практика дистанционного обучения / Е. С. Полат. М.: Academia, 2004. 412 с.
8. Про затвердження Положення про дистанційне навчання (наказ Міністерства освіти і науки від 25.04.2013 № 466). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 29.09.2020).
9. Романова Ю. Е. Классификация дистанционных образовательных технологий. Организация, управление и методология оценки качества дистанционного обучения: сб. ст. по мат. научн.-практ. конф. Орехово-Зуево: ГГТУ, 2016. С. 51—61.
10. Шаран Р. Етапи розвитку дистанційної освіти у США. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2011. № 2. С. 34—42.
11. Mayo K. G. How can e-learning integration be realized? An exploratory study in Higher Education Institutions. *Asian Journal of Computer*

REFERENCES

1. Analychna dovidka shchodo orhanizatsii dystantsiinoho navchannia u zakladakh zahalnoi serednoi osvity v umovakh karantynu. Derzhavna sluzhba yakosti osvity Ukrainy. URL: <https://cutt.ly/vg9ue6T> (data zvernennia: 9.10.2020).
2. Ielnykova H. Adaptivni tekhnolohii v osviti. Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Serii: Pedahohika. 2017. Vyp.3(5). URL: http://am.eor.in.ua/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5yelnykova_r.pdf.
3. Kontsepsiia rozvytku dystantsiinoi osvity v Ukraini (nakaz MON Ukrainy vid 20 hrudnia 2000 r.) URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> (data zvernennia: 29.09.2020).
4. Kukharenko V. M., Bondarenko V. V. Ekstrene dystantsiine navchannia v Ukraini: monohrafiia / za red. V. M. Kukharenka, V. V. Bondarenka. Kharkiv: Miska drukarnia, 2020. 409 s.
5. Lytvynov D. Dystantsyonnoe obrazovanye kak forma orhanyzatsyy obrazovanyia. International scientific review of the problems and prospects of modern science and education. Collection of scientific articles LXIX International correspondence scientific and practical conference. Boston: Problems and science, 2020. S. 84—87.
6. Lototska A. Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli: metodychni rekomendatsii / A. Lototska, O. Pasichnyk. 2020. 71 s. URL: <https://cutt.ly/lg9uo2e> (data zvernennia: 1.10.2020).
7. Polat E. S. Teoryia y praktyka dystantsyonnoho obuchenya / E. S. Polat. M.: Academia, 2004. 412 s.
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia (nakaz Ministerstva osvity i nauky vid 25.04.2013 № 466). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (data zvernennia: 29.09.2020).
9. Romanova Yu. Ye. Klassifikatsiya distantsionnykh obrazovatelnykh tekhnologiy. Organizatsiya, upravlenie i metodologiya otsenki kachestva distantsionnogo obuchenya: sb. st. po mat. nauchn.-prakt. konf. Orekhovo-Zuevo: GGTU, 2016. S. 51—61.
10. Sharan R. Etapy rozvytku dystantsiinoi osvity u SShA. Porivnialna profesiina pedahohika. 2011. № 2. S. 34—42.
11. Mayoka K. G. How can e-learning integration be realized? An exploratory study in Higher Education Institutions. *Asian Journal of Computer Science And Information Technology*. 2014. Vol. 4. № 5. P. 162—170.

ДМИТРИЙ ЛАПКО

магистрант Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця, директор Харьковской общеобразовательной школы I-III ступеней №54 Харьковского городского совета Харьковской области, м. Харьков, Украина

МАРИЯ АСТАХОВА

кандидат педагогических наук, доцент кафедры педагогики, иностранной филологии и перевода Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця, м. Харьков, Украина

ВНЕДРЕНИЕ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: АДАПТАЦИЯ К ИЗМЕНЕНИЯМ

Аннотация. Современная Украина переживает процесс активных преобразований при переходе от индустриального общества к цифровому. С изменением характера современного общества происходит изменение требований к системе образования в целом. Актуальность исследования усиливается также неготовностью учебных заведений к осуществлению качественного образовательного процесса в условиях пандемии. В статье акцентировано внимание на понятийном аппарате исследования, проанализированы взгляды ученых на понятие «дистанционное образование», «дистанционные образовательные технологии».

Обозначены противоречия, возникающие между социально и нормативно обусловленными требованиями к повышению качества образования и обеспечения образовательного процесса в условиях карантина и необходимостью создания условий в учреждениях общего среднего образования для организации дистанционного обучения, формирования готовности педагогов для решения образовательных задач в переменчивых условиях.

В статье проанализированы данные анкетирования участников образовательного процесса, проведенные Государственной службой качества образования Украины. Проанализирован опыт применения дистанционных технологий обучения в разных странах и основные достижения и проблемы применения дистанционных технологий обучения в Украине.

На основе анализа теории и практики по проблематике исследования определены проблемы организации дистанционного обучения: санитарно-гигиенические, организационные, управленческие, технологические, психологические и другие. Раскрыто внедрение дистанционных технологий обучения на примере Харьковской общеобразовательной школы I-III ступеней № 54 Харьковского городского совета.

Определены основные управленческие аспекты внедрения дистанционных технологий обучения: нормативно-правовой, организационный, материально-техническое, создание доступного коммуникативного пространства. Проведено диагностирование участников образовательного процесса по вопросам готовности внедрения технологий дистанционного обучения и приведена общая оценка качества дистанционного обучения, осуществленная ее участниками.

Ключевые слова: дистанционное обучение, дистанционное образование, технологии, анкетирование, условия внедрения, управление.

DMYTRO LAPKO,

Master`s degree student, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, director, Kharkiv Comprehensive School (ISCED 1,2,3) № 54 of Kharkiv city council, Kharkiv, Ukraine

MARIIA ASTAKHOVA

PhD (Pedagogical Sciences), Associate Professor of the Department of Pedagogy, Foreign Philology and Translation, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics. Kharkiv, Ukraine

DISTANCE LEARNING IMPLEMENTATION IN THE SECONDARY SCHOOL: ADAPTATION TO CHANGES

Abstract. Nowadays Ukraine is in a process of active changes that is a period of transition from industrial society to digital one. With the changes in character of modern society appear changes to the directives for the system of education in general. Relevance of the research is intensified by unreadiness of educational institutions to conduct qualitative educational process during pandemic. Article highlights conceptual definitions, analyses different points of view on terms “distance education”, “distance education technologies”.

In the article underlined contradictions that appear between social and normative stipulations for increasing education quality with educational process up-keep during quarantine and necessity of creating conditions in secondary school institutions for distance learning organization, forming of teachers` readiness for solving educational tasks in the period of changes. In the article analyzed the results of participants of educational process questionnaire that was done by State Inspectorate of Educational Institutions Quality of Ukraine. Experience of distance learning educational technologies implementation in different countries is analyzed with advantages and problems of distance learning educational technologies in Ukraine.

On the basis of analysis of theoretical and practical materials according to the research issues is determined problems with distance learning organization. Such problems are: sanitary, organizational, management, technologies, psychological etc. in the article is presented distance learning technologies implementation on the example of Kharkiv Comprehensive School (ISCED

1,2,3) № 54 of Kharkiv city council. Main general management aspects of distance learning technologies implementation are underlined: legislative, organizational material and technical, creating of accessible communicative base. Diagnostic assessment of educational process participants is completed to understand readiness of distance learning technologies implementation and general assessment of distance learning quality is presented that is completed by its participants.

Key words: distance learning, distance education, technologies, questionnaire, ways of implementation, management.